

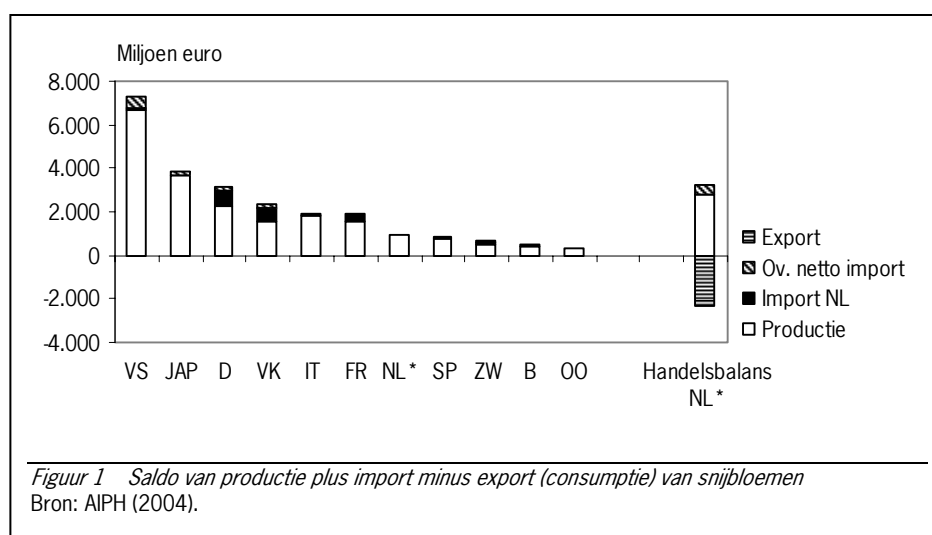
NEDERLAND BLIJFT GROOTSTE EXPORTEUR SNIJBLOEMEN

Jo Wijnands

Hoewel de uitvoer van snijbloemen uit ontwikkelingslanden de laatste jaren aanzienlijk is gegroeid, blijft Nederland wereldwijd de grootste exporteur van snijbloemen. Door de export van hoogwaardige tuinbouwproducten kunnen ontwikkelingslanden hun deviezeninkomsten vergroten. Zo lieten bijvoorbeeld landen als Kenia, Oeganda en Ecuador een jaarlijkse stijging zien van ongeveer 15%. Deze landen hebben de mogelijkheden benut van de gunstige vraagontwikkelingen in de rijkere westerse landen zoals de Europese Unie, de Verenigde Staten en Japan. In Nederland is de productiegroei aanzienlijk lager, maar de export is desondanks gestegen. Dit komt door hogere importen uit onder andere ontwikkelingslanden. De toekomstige potenties van snijbloemen als bron van deviezen is afhankelijk van de internationale concurrentie. Dit artikel geeft een schets van de Nederlandse concurrentiepositie op de internationale snijbloemenmarkt.

Consumptie van bloemen

Wat betreft de concurrentiepositie van snijbloemen wordt Nederland terecht als grootste exporteur genoemd. Met bijna 50% van de wereldexport laat Nederland Colombia met (12%), Ecuador (5%) en Kenia (4%) ver achter zich. Als naar de consumptie wordt gekeken, ziet het beeld er echter heel anders uit. Figuur 1 laat zien dat in de getoonde landen het merendeel van de binnenlandse bloemenconsumptie uit eigen land komt en dat de binnenlandse productie vele malen groter is dan de import. De drie consumptiecentra zijn Europese landen zoals Duitsland en Verenigd Koninkrijk (VK), en verder de Verenigde Staten (VS) en Japan. Nederland is in deze context een netto-exporteur van bloemen en voorziet Europa van bloemen. Wereldwijd is Nederland naast de grootste exporteur ook de vierde importeur. China en India hebben overigens aanzienlijk grotere arealen sierteelt dan de Verenigde Staten. Door het ontbreken van gegevens zijn deze landen echter niet opgenomen.

JAP: Japan, D: Duitsland, IT: Italië, FR: Frankrijk, SP: Spanje, ZW: Zwitserland, B: België, OO: Oostenrijk.
*) NL uitsluitend binnenlandse consumptie; 'Handelsbalans NL' geeft productie, import en export weer.

Exporteurs van bloemen

Kenmerken van de belangrijkste bloemenexporterende landen zijn samengevat in tabel 1. Nederland is van de exporterende landen niet alleen de grootste exporteur maar ook de grootste producent. Daarbij moet worden aangetekend dat er nog grotere producenten zijn die nauwelijks exporteren of zelfs importeren zoals de VS (16.000 ha beschermde sierteelt) en Japan (9.000 ha beschermde sierteelt). De roos neemt een zeer belangrijk aandeel in de export in. Oost-Afrika teelt vooral kleinbloemige rozen en heeft Nederland van de markt verdrongen. Zuid-Amerikaanse landen telen vooral grootbloemige rozen. Nederland teelt ook voornamelijk grootbloemige relatief exclusieve rozen, naast vele andere variëteiten bloemen.

Tabel 1 Kenmerken van de belangrijkste bloemenexporterende landen

	Nederland	Kenia	Israël	Oeganda	Tanzania	Colombia	Ecuador
Areaal sierteelt (ha)	8.300	nb a)	nb	nb	nb	5.900	3.550
Areaal beschermde sierteelt (ha)	5.800	2.000	2.750	200	180	5.900	± 3.000
Aantal bedrijven	7.750	140	1.900	18	12	450	375
Productiewaarde (miljoen euro)	3.540	45	230	8	n/a	540	190
Jaarlijkse productie groei %	1	15	5	14	0	5	15
Hoofdvariëteit snijbloemen b)	ro, ch, li	ro, hy, ly	wf, ro, gy	ro	ro	ro, an	ro
Aandeel hoofdvariëteit (%)	23	68	9	> 80	80	29	80
Exportwaarde (miljoen euro)	3.000	200	145	28	7	710	260
Belangrijkste export bestemming c) (in volgorde van belang)	DE, VK, FR	NL, VK, DE	NL, VS, DE	NL	NL, DE	VS, VK, CA	VS, NL, RU

a) nb: niet beschikbaar b) an: anjer; ch: chrysant; ge: gerberas; gl: gladioli; gy: gypsophilia; hy: hypericum; fr: freesias; li: lelie; ly: lysianthus; or: orchidee; ro: roos; wf: wax flowers; In volgorde van belang. c) CA: Canada; DE: Duitsland; FR: Frankrijk; NL: Nederland; RU: Rusland; VK: Verenigd Koninkrijk; VS: Verenigde Staten.

De voorzieningen en omstandigheden voor de sector, zoals beschikbaarheid van kapitaal, kennis, infrastructuur en logistiek zijn in Nederland en Israël veel vollediger dan in de ontwikkelingslanden. In de ontwikkelingslanden zijn echter de kosten op bedrijfsniveau, en dan voornamelijk arbeid, veel lager. De nabijheid van consumenten en een goede infrastructuur (arbeid, kapitaal, kennis, toeleveranciers) in Nederland en Israël biedt echter compensatie voor de veel hogere kostprijs, waardoor ook de concurrentiepositie van deze landen gunstiger is dan in veel andere producerende landen. Ontwikkelingslanden gaan ook steeds meer hoger gewaarde bloemen telen. Momenteel teelt Kenia ook hybride rassen die deels concurreren met de grootbloemige rozen van Nederland.

Conclusie

Opkomende ontwikkelingslanden nemen een steeds grotere positie in bij de export van snijbloemen. Ze hebben het voordeel van lage productiekosten, maar zijn voor hun afzet volledig afhankelijk van de rijkere Westerse landen. Voor Afrikaanse landen speelt Nederland een belangrijke rol voor de distributie. Hun productieassortiment is sterk gericht op rozen. Nederland en Israël, landen met hoge kostprijzen, hebben een meer divers aanbod. Innovatie in variëteiten is voor deze landen van levensbelang. Ondanks de leidende exportpositie van Nederland, worden in vrijwel alle landen meer bloemen van eigen bodem gekocht. Het ontbreken van kennis over de bloemproductie en afzet in Azië vraagt nadere aandacht. Japan importeert bijvoorbeeld in toenemende mate uit landen uit de eigen regio.

Meer informatie:

Rapport *Sustainable International Networks in the Flower Industry*. Scripta Horticulturae 2: http://www.actahort.org/chronica/pdf/sh_2.pdf